

ב"ה

פרשת תולדות

וקח לי שני גדיי עזים

בראשית כז, ט.

'שני גדיי עזים'

אודות המסופר בפרשתנו בענין ברכות יצחק ליעקב, שבהקדמה אליהן נאמר "ועתה בני שמע בקולי וגו' לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים גו"¹, ובהמשך הסיפור: "ויגש לו ויאכל גו' ויברכהו"² - איתא בזהר³: "בהוא זמנא, ערב פסח הנה וכו' ועל דא עבדת תרי תבשילין. רבי יהודה אמר, רמז הקא דזמנין פנוי דיעקב לקרבא שני שעירים, חד ליני, וחד לעזאזל ביומא דכפורי. ורגין פה, קריבת שני גדיי עזים, חד רגין דרגא דלעילא, וחד רגין לכפייא דרגיה דעשו דלא ישלוט עליה דיעקב, ועל דא שני גדיי עזים, ומתרוניהו טעים יצחק ואכיל". וזהו גם הענין ד"שני גדיי עזים טובים" - מכיון שעל ידי זה נמשכים לבני ישראל כל הענינים הטובים.

ומבאר אדוני אבי מורי ורבי בהערות הקשר ד"תרי תבשילין" לערב פסח - "היינו לנגד קרבן פסח וקרבן חגיגה שבערב פסח (כי הפסח נאכל על השובע)".

והנה, בנוגע לפירושו של ר' יהודה ש"שני גדיי עזים" הם כנגד שני השעירים דיום הכפורים - מובא באור החיים (בשם הרב חיים ויטאל) שהפלוגתא היא מתי היה מאורע זה, "חד אמר דבערב פסח הוה וחד אמר דביום הכפורים הוה", למאן דאמר שבערב פסח הוה - היו שני התבשילין "אחד משום קרבן פסח ואחד משום חגיגה", ולמאן דאמר דביום הכפורים הוה - היו שני הגדיים כנגד שני השעירים דיום הכפורים.

¹ פרשתנו כז. ח-ט.

² שם. כה-כז.

³ קמב. א בסופו.

אבל: מפשטות לשון הזהר "רָמַז הכא כו" (ולא ש"ההוא זימנא יום הכפורים הוה"), משמע, שגם לדעת ר' יהודה היה המאורע עצמו בערב פסח, אלא שה"רָמַז" שבדבר הוא לשני השעירים דיום הכפורים.

[ויש להוסיף בזה – דאם תמצי לומר שלדעת ר' יהודה היה המאורע עצמו ביום הכפורים, יוקשה ממאמר רבותינו ז"ל⁴ "קיים אברהם אבינו את כל התורה כולה עד שלא ניתנה, שנאמר עקב אשר שמע אברהם בקולי וגו'".

שמזה מובן שכן היה אצל יצחק ויעקב כו', שהרי באברהם אבינו נאמר "אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו גו'", ואם כן, איך יתכן לומר שיצחק שלח את עשו לצוד ציד כו', ואכל מהמטעמים שהכינה רבקה כו' – ביום הכפורים!?! - אלא ודאי לכל הדעות היה המאורע באותו זמן (בערב פסח), והפלוגתא היא - מהו הרמז והמכוון ב"שני גדיי עזים", אם לשני התבשילין דפסח וחגיגה, או לשני השעירים דיום הכפורים.

ועל פי זה יובן ענין נוסף: איתא במשנה⁵ שחגיגה באה עם הפסח רק "במועט", "שהיה הפסח מועט לאכילת בני חבורה, ואוכלין החגיגה תחלה כדי שיהא פסח גמר שביעתן"⁶, אבל "בזמן שהוא (הפסח) בא... במרובה (שהיתה חבורה מועטת ודי להם פסח לבדו) אין מביאין עמו חגיגה".

ועל פי זה - לא היה צריך יצחק להביא חגיגה עם הפסח, שהרי בודאי היה די לו בפסח לבדו, ואם כן, לשם מה הביא גם חגיגה?!

אלא ודאי בהכרח לומר שהמדובר כאן הוא בנוגע לכוונה ורָמַז שבדברים אלו, כנזכר לעיל].

וכן משמע מדברי אדוני אבי מורי ורבי שמבאר את השייכות דיום הכפורים לפסח - שמזה מובן, שלכולי עלמא היה המאורע בערב פסח, אלא לדעת ר' יהודה היה הרמז שבדבר ליום הכפורים, ולכן, יש צורך לבאר את הקשר דיום הכפורים עם פסח.

ולאחרי שמבאר את קשר הדברים – כותב אדוני אבי מורי ורבי "והיינו מה שלפעמים בשנה מעוברת קורין פרשת יום הכיפורים שבפרשת אחרי קודם חג הפסח".

קטע משיחת ש"פ תולדות מבה"ח וער"ח כסלו, רשימת השומעים בלתי מוגה.

תו"מ ה'תשד"מ ח"א ע' 515.

⁴ יומא כח, ב.

⁵ פסחים סט, סע"ב.

⁶ פרש"י שם.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צביה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה